

СУЧАСНА КЛІНІЧНА ФАРМАКОЛОГІЯ

В ФАРМАКОТЕРАПІЇ ТА ПРОФІЛАКТИЦІ ЗАХВОРЮВАНЬ
З ПОЗИЦІЙ ДОКАЗОВОЇ МЕДИЦИНИ

Матеріали X Всеукраїнської науково-практичної конференції
за участю міжнародних спеціалістів з клінічної фармакології

м. Вінниця
7-8 листопада 2019 р.

Міністерство охорони здоров'я України
ДУ «Інститут фармакології та токсикології НАМН України»
Вінницький національний медичний університет ім. М.І. Пирогова
Департамент охорони здоров'я Вінницької ОДА
Департамент охорони здоров'я Вінницької міської ради
Асоціація фармакологів та клінічних фармакологів України

Сучасна клінічна фармакологія в фармакотерапії та профілактиці захворювань з позицій доказової медицини

*Modern clinical pharmacology in
pharmacotherapy and prevention of diseases
based on evidence medicine*

**Матеріали X Всеукраїнської науково-практичної
конференції за участю міжнародних спеціалістів з
клінічної фармакології**

X Ukrainian International Scientific Conference

**Вінниця
7-8 листопада 2019 р.**

*Vinnitsia
7-8 November, 2019*

Министерство здравоохранения Украины
ГУ «Институт фармакологии и токсикологии НАМН Украины»
Винницкий национальный медицинский университет им. Н.И. Пирогова
Департамент здравоохранения Винницкой ОГА
Департамент здравоохранения Винницкого городского совета
Ассоциация фармакологов и клинических фармакологов Украины

Современная клиническая фармакология в фармакотерапии и профилактике заболеваний с позиций доказательной медицины

**Материалы X Всеукраинской
научно-практической конференции с участием
международных специалистов по клинической
фармакологии**

**Винница
7-8 ноября 2019 г.**

УДК 615.03: 615.27:615.36
С 89

Редакційна колегія:

академік НАМН України Мороз В. М. (м. Вінниця),
проф. Яковлева О. О. (м. Вінниця)

С 89 Сучасна клінічна фармакологія в фармакотерапії та профілактиці захворювань з позицій доказової медицини /
Матеріали X Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю, 7-8 листопада 2019 року. – Вінниця, Нілан-ЛТД, 2019. – 272 с.
ISBN 978-966-949-188-6

Матеріали конференції висвітлюють сучасні проблеми в Україні, щодо актуальних питань клінічної та експериментальної фармакології, відповідно світовим стандартам. Серед представлених аспектів тексту значна частина публікацій присвячена оглядам та світовим рекомендаціям, які повинні ставати орієнтирами для впровадження. Надано наукові розробки вітчизняних учених, щодо створення перспективних для клінічних випробувань активних речовин з фармакодинамічними ефектами. Узагальнено досвід клінічних спостережень при фармакотерапії найбільш розповсюджених та соціально значущих захворювань (в педіатрії, кардіології, пульмонології, ревматології, гастроентерології, онкогематології, психіатрії, хірургії, спортивній медицині тощо), з акцентом на визначення особливостей фармакодинаміки лікарських засобів, уточнення молекулярних механізмів їх дії, оцінки ефективності та безпеки в умовах взаємодії ліків, на тлі оптимальної комплексної фармакотерапії.

УДК 615.03: 615.27:615.36

ISBN 978-966-949-188-6

© Вінницький національний медичний
університет ім. М.І. Пирогова, 2019

Висновки. Додавання препарату івабрадин до схеми лікування ІХС у хворих із поєднаною БА та протипоказаннями до призначення β-адреноблокаторів виявилось клінічно ефективним та безпечним, із задовільною переносимістю та відсутністю побічних дій, притаманних β-адреноблокаторам. Цільова ЧСС, згідно рекомендаціям Української та Європейської Асоціації Кардіологів, була досягнута у більшості хворих.

СУЧАСНІ СТАНДАРТИ ЛІКУВАННЯ ОСТЕОАРТРИТУ

Щербенюк Н. В.¹, Барабаш І. Л.²

¹ Вінницький національний медичний університет ім.

М. І. Пирогова, 21018, вул. Пирогова, 56, м. Вінниця, Україна,
natali.scherbenyuk@gmail.com,

² Університетська клініка ВНМУ ім. М. І. Пирогова, 21001, вул.
Коцюбинського, 6, м. Вінниця, Україна

Актуальність. Остеоартрит (ОА) є найбільш поширеною формою ревматичних захворювань суглобів і однією з основних причин болю та інвалідності у пацієнтів середнього і похилого віку. На сьогодні поширеність в популяції ОА колінного суглоба становить 10–12%, кульшового – 5–7%. Відповідно до сучасних уявлень при ОА до патологічного процесу залучається не тільки суглобовий хрящ, але й всі структури суглоба – субхондральна кістка, зв'язки, суглобова капсула, синовіальна оболонка та періартикулярні м'язи. ОА – не просто захворювання «зношення» тканин, але аномальне ремоделювання суглобових тканин, кероване безліччю прозапальних факторів, що продукуються насамперед субхондральною кісткою і синовіальною оболонкою. На сьогодні українські лікарі мають змогу користуватися різними міжнародними та національними рекомендаціями з лікування ОА.

Мета. надання докладної інформації про сучасні принципи діагностики та лікування ОА, що ґрунтуються на даних доказової медицини.

Матеріали і методи. Проведено опрацювання різних міжнародних та національних рекомендацій з лікування ОА, викладені в рекомендаціях Європейської протиревматичної ліги (EULAR), Американської колегії ревматологів (ACR, 2012), Американської

академії хірургів-ортопедів (AAOS, 2013), Міжнародного товариства з вивчення ОА (OARSI, 2014) Європейського товариства з клінічних та економічних аспектів остеопорозу та остеоартриту (ESCEO, 2014).

Результати. В більшості зарубіжних рекомендацій та настанов акцентується увага на немедикаментозних підходах: освіті та навчанні пацієнта, зменшенні маси тіла при її надмірних показниках, програмі фізичних вправ, фізіотерапії тощо. Лише 10-15% рекомендацій стосуються медикаментозної терапії ОА. Враховуючи, що основною скаргою хворого на ОА є біль, першочерговим є призначення симптоматичної знеболюючої терапії. При незначно вираженому больовому синдромі препаратом першої лінії може бути парацетамол (в дозі до 3 г на добу). Саме парацетамол розглядається як стартовий підхід у більшості керівництв, незважаючи на мінімальний вплив на симптоми, але базуючись на прийнятній безпеці. Однак деякі останні дослідження показали, що парацетамол не зменшує біль та не покращує функцію суглоба при ОА. Спеціалісти ESCEO хворим зі стійкою симптоматикою пропонують інтермітуючий чи постійний (тривалі цикли) прийом нестероїдних протизапальних лікарських засобів (НПЗ) з урахуванням можливих гастроінтестинальних, серцево-судинних та ниркових ризиків. За наявності протипоказань до прийому НПЗІ або у разі їх недостатньої ефективності використовують внутрішньосуглобове лікування препаратами гіалуронової кислоти та глюкокортикоїдами.

Сьогодні в терапії ОА широко використовуються хворобомодифікуючі засоби повільної дії (SYSADOA) — препарати глюкозаміну сульфату або хондроїтину сульфату. Ставлення до SYSADOA міжнародних експертних товариств неоднозначне, що пояснюється різною інтерпретацією їхньої доказової бази. Експерти EULAR рекомендують використовувати SYSADOA у лікуванні ОА як симптоматичний засіб з підтвердженою ефективністю. Експерти OARSI вважають хворобомодифікуючу дію SYSADOA недоведеною. Національний інститут удосконалення клінічної практики Великої Британії (NICE) не рекомендує призначати дані препарати. Спеціалісти ESCEO пропонують SYSADOA на першому кроці медикаментозної терапії як альтернативу парацетамолу. Експерти OARSI вважають лікування SYSADOA методикою з недоведеною ефективністю. У США SYSADOA взагалі не були

схвалені FDA і представлені на ринку лише як біологічні домішки. В умовах відсутності вітчизняних рекомендацій щодо використання цих засобів складно робити якісь висновки.

Останньою спробою фармакологічного лікування ОА, за рекомендаціями ESCEO, є призначення антидепресантів (дулоксетин) та трамадолу. Тотальне ендопротезування застосовують у випадку, коли всі попередні методи зазнали невдачі та існує загроза значної втрати якості життя

Висновки. Сучасна терапія ОА має бути комплексною, включаючи нефармакологічні та фармакологічні втручання. Основним засобом контролю болю при ОА є НПЛЗ. Стосовно використання SYSADOA думки міжнародних експертів розійшлися. Тактика вибору повинна враховувати ризики побічних реакцій (гепатотоксичність парацетамолу в великих дозах).

ПРОТИЗАПАЛЬНА АКТИВНІСТЬ ГУСТОГО ЕКСТРАКТУ ОБМОЛОЧЕНОЇ ВІД ПЛОДІВ ТРАВИ ЯКІРЦІВ СЛАНКИХ

Юлусова С., Рожковський Я.В.

Одеський національний медичний університет, 65082, пров.

Валіховський 2, м.Одеса, Україна, yarro@ukr.net

Актуальність. Одним з найпоширеніших захворювань чоловічої статевої сфери є хронічний простатит (ХП), який призводить не лише до розвитку еректильної дисфункції, але й безпліддя. На сучасному фармацевтичному ринку України вибір вітчизняних препаратів для лікування ХП вкрай обмежений, що обумовлює актуальність розробки нових лікарських засобів. Найбільш перспективним напрямком у лікуванні ХП є застосування лікарської рослинної сировини (ЛРС) та фітозасобів, які містять БАР з широким спектром фармакологічної активності: протизапальна, антимікробна, репаративна, імуномодулююча, гормонорегулююча, антисклеротича тощо, і здатні забезпечити комплексний лікувальний вплив на перебіг ХП. Такою лікарською рослиною (ЛР) є якірці сланкі, фітопрепарати з якої традиційно використовуються у лікуванні еректильної дисфункції та атеросклерозу. До складу ЛРС якірців сланких входять у значній кількості поліфенольні сполуки, фітостероли, стероїдні сапоніни, комплекс макро- і мікроелементів з потенційними протизапальними